

1. INTRODUCCIÓ

1.1 ANTECEDENTS

1.2 OBJECTIUS

1.3 METODOLOGIA

1.1 ANTECEDENTS

La prediagnosi ambiental

El mes de setembre de l'any 2000 es va presentar un document de treball de l'Agenda 21 Local de Subirats: la Prediagnosi ambiental. El treball, encarregat per la Diputació de Barcelona, s'emmarcava en el protocol de treball establert per a les auditories ambientals municipals, però no era pròpiament l'auditoria ambiental de Subirats.

Una auditoria ambiental municipal és la base sobre la qual s'inicia el procés d'Agenda 21. Normalment consta de 3 documents principals: la Memòria Descriptiva, la Diagnosi Ambiental i el Pla d'Acció Local (*Vegeu* apartat 1.3). En la Prediagnosi ambiental de Subirats només es tractaven alguns dels aspectes estructurals i ambientals: va ser un document que 'condensava' la Memòria i la Diagnosi d'uns quants aspectes, que es van considerar els més rellevants (Taula 1.1-1).

Taula 1.1-1. Aspectes tractats a la Prediagnosi Ambiental de Subirats

Aspectes	Capítol- apartat
Presentació del municipi	Generalitats
	Descripció de l'entorn físic
	Descripció de l'entorn socioeconòmic
Aspectes estructurals	Planejament urbanístic i usos del sòl
	Sistemes naturals i de suport
	Mobilitat
	Incidència ambiental de les activitats econòmiques
Vectors ambientals	Balanç d'aigua
	Fluxos de residus
Cartografia	Plànols i cartografia descriptiva

Font: Elaboració pròpia

El document que teniu a les mans constitueix l'auditoria ambiental de Subirats i òbviament es nodreix de bona part dels coneixements i dels diagnòstics a què es va arribar amb la Prediagnosi. N'actualitza i n'amplia el contingut, i desglossa en dos documents el tractament descriptiu –que dona lloc al document de Memòria- i l'anàlisi diagnòstica –que constitueix la Diagnosi Ambiental.

En el procés d'implantació de les Agendes 21 Locals és imprescindible comptar amb el compromís i amb la participació dels ciutadans, com es veurà més endavant (*Vegeu* apartat 1.3). Al llarg de la Prediagnosi es va repartir una enquesta de percepció ambiental, que va tenir molt bona acollida, i els resultats, tant de l'enquesta com de la Prediagnosi, es van donar a conèixer el mes de desembre de 2002, a l'Ateneu de Sant Pau d'Ordal, en una conferència organitzada per l'Ajuntament de Subirats i oberta a tothom.

Els documents de Memòria Descriptiva i Diagnosi Ambiental que teniu a les mans, fets per encàrrec de la Diputació de Barcelona, tenen per objectiu ampliar i actualitzar la informació disponible, de manera que serveixi de base per a l'elaboració del Pla d'Acció Local i per iniciar el Pla de Participació Ciutadana.

1.2 OBJECTIUS

• Objectius generals

Els objectius que genèricament es persegueixen amb l'elaboració d'auditories ambientals municipals són els següents:

- disposar d'un instrument de planificació estratègica local que tingui com a referent paradigmàtic la sostenibilitat del model de desenvolupament, a diferència dels plans estratègics tradicionals, basats exclusivament en la millora del posicionament del municipi dins del marc econòmic vigent;
- iniciar el procés d'Agenda 21 Local partint d'una diagnosi ecosistèmica del territori, basada en dades fiables i comparables, i
- incentivar la implicació dels agents econòmics i socials, en el sentit més ampli i plural; d'aquesta manera es garanteix que quedin reflectits tots els punts de vista i s'assegura una col·laboració més efectiva al l'hora d'haver d'assumir determinades propostes

L'objectiu últim de les auditories ambientals municipals és definir un programa d'actuacions dirigides a reconduir el desenvolupament del municipi i emmarcar-lo en un model més sostenible¹. El programa d'actuacions, anomenat Pla d'Acció Local, ha de ser assumit i consensuat amb els estaments socials i polítics i és el document de base per a l'inici del procés d'Agenda 21 local². Convé tenir present que l'Agenda 21 no és una fita sinó un procés, que s'implanta a escala local a partir del diagnòstic i de la planificació derivats de l'auditoria ambiental. Com a procés, doncs, ha d'anar essent revisat i actualitzat a mesura que s'implanta.

Un municipi que compta amb un Pla d'Acció, i amb els documents precedents –Memòria i Diagnosi- està en condicions d'iniciar la implantació del procés d'Agenda 21.

¹ “El desenvolupament sostenible és el desenvolupament que satisfà les necessitats presents sense perjudicar la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats” (El Nostre Futur Comú, Informe Brundtland de Nacions Unides, 1987).

² A la Cimera de la Terra de 1992, a Río de Janeiro, es va aprovar el document Agenda 21, que consisteix en un programa d'acció de gran abast, que té per objectiu genèric garantir la sostenibilitat dels processos de desenvolupament econòmic. En el capítol 28 insta les autoritats locals a elaborar les Agendes 21 Locals de les seves comunitats.

• Objectius específics

Una auditoria ambiental es compon, com a mínim, dels documents de Memòria Descriptiva, Diagnosi Ambiental i de Pla d'Acció Local (PAL). La Memòria i la Diagnosi constitueixen l'etapa de treball inicial, eminentment analítica, i són el primer lliurament de l'auditoria ambiental de Subirats. Integren la feina feta per la Prediagnosi, de l'any 2000, i deixen la base establerta per a la segona fase i última de l'auditoria, que consisteix en la redacció del PAL, que té un objectiu clar de planificació.

Els objectius d'aquesta primera etapa consisteixen a descriure i analitzar els aspectes estructurals i els vectors ambientals més rellevants (Taula 1.2-1), per entendre la situació actual del municipi des del punt de vista del medi ambient i del desenvolupament sostenible, i incorporant la dimensió econòmica i social. Es descriu, doncs, l'estat del municipi en relació a una sèrie de paràmetres establerts i es valora en quin grau de coherència tenen amb els principis del desenvolupament sostenible, que insta a conciliar les aspiracions de benestar social, de desenvolupament econòmic i de conservació del patrimoni natural.

És també objectiu d'aquesta fase iniciar la dinamització ciutadana, corresponent al Pla de Participació Ciutadana. En paral·lel amb l'auditoria ambiental, es pretén implicar els agents socials i econòmics del municipi, perquè facin aportacions a la diagnosi i ajudin a formular propostes per al PAL. Aquest, un cop aprovat pel Ple Municipal, s'haurà d'anar implantant i els ciutadans, organitzats en tallers o fòrums, podran tenir-hi una funció de vigilància. La participació ciutadana en la discussió de la Diagnosi i del PAL atorga credibilitat al pla i garanteix que sigui un document sentit com a propi i no com una imposició.

Taula 1.2-1. Aspectes que s'analitzen en la primera fase de l'Auditoria Ambiental

Aspectes	Capítol- apartat
Aspectes estructurals	Organització i gestió ambiental
	Planejament urbanístic i usos del sòl (*)
	Sistemes naturals i de suport (*)
	Mobilitat (*)
	Incidència ambiental de les activitats econòmiques (*)
	Models de comportament social i educació ambiental
Vectors ambientals	Balanç d'aigua (*)
	Fluxos de residus (*)
	Fluxos d'energia
	Medi atmosfèric i soroll

(*) Indica els apartats que ja van ser considerats en la Prediagnosi ambiental de l'any 2000

Font: Elaboració pròpia

1.3 METODOLOGIA

La metodologia seguida per a l'elaboració dels documents de Memòria Descriptiva i Diagnosi Ambiental és la que ha promogut la Diputació de Barcelona, que està recollida en les publicacions de la col·lecció *Manuale de la Diputació de Barcelona*, núms. I, II i III, (2000). No s'ha activat, pròpiament, un Pla de Participació Ciutadana però s'han dut a terme una ronda de contactes i d'informació amb els agents socials més destacats del municipi, com també tallers en què s'ha donat a conèixer el procés d'Agenda 21.

Els dos equips de treball que han elaborat aquests documents –Eulàlia Comas i X3 Estudis Ambientals- s'han responsabilitzat conjuntament de la redacció de la Memòria i de la Diagnosi. Entre els mesos de gener i abril de 2004 s'ha fet la feina de camp, la recopilació i la interpretació d'informació i s'han redactat els dos documents esmentats.

- **Treball de camp**

Ha inclòs les visites a instal·lacions relacionades amb la gestió ambiental (Deixalleria, estacions de depuració d'aigua, punts d'abastament, etc.), el reconeixement del territori i les consultes a personal tècnic i d'associacions i entitats del municipi.

- **Recopilació d'informació i redacció dels documents**

S'ha aprofitat, en part, la informació que integra la Prediagnosi ambiental realitzada per encàrrec de la Diputació de Barcelona l'any 2000. Per actualitzar-la i ampliar-la s'ha recorregut a diverses fonts: entre altres, el mateix Ajuntament de Subirats, la Mancomunitat Intercomarcal Penedès-Garraf, l'Agència Catalana de l'Aigua, l'Agència de Residus de Catalunya, l'Institut d'Estadística de Catalunya i les empreses de serveis: Repsol, Fecsa, empreses concessionàries de serveis municipals, etc.

- **Seguiment dels treballs**

S'ha constituït una Comissió Tècnica de Seguiment, integrada per un representant del Servei del Medi Ambient de la Diputació de Barcelona, Núria Parpal, l'alcalde i el regidor de medi ambient de l'Ajuntament de Subirats –Antoni Soler i Salvador Mallofré-, i un membre de cadascun dels equips de treball, Eulàlia Comas i X3 Estudis Ambientals.

La Comissió s'ha reunit periòdicament, mensualment, per avaluar en continu el contingut de la Memòria i de la Diagnosi. S'han fet 5 reunions de treball i 2 de preparació de la presentació en públic.